

# KONKURENCIESCHOPNÝ A UDRŽATEĽNÝ CESTOVNÝ RUCH.


## *Priority ZCR SR 2020-2024*

Slovensko v porovnaní s inými európskymi krajinami zaznamenalo za posledné obdobie rýchlejší ekonomický a hospodársky rast, ktorý spolu so zavedením nástrojov na podporu domáceho cestovného ruchu a podporou destinačného manažmentu, spôsobil nárast záujmu o služby cestovného ruchu. Tento pozitívny vývoj je príležitosťou zabezpečiť ďalší rozvoj Slovenska a jeho regiónov. Odvetvie cestovného ruchu tvoria viac ako 90% malé a stredné podniky, ktoré sústavne čelia vysokej miere administratívnej záťaže, nedostatku kvalifikovaných ľudí, zvyšujúcej sa ceny práce a tá tvorí podstatnú časť nákladov v službách.

Odvetvie cestovného ruchu pritom výrazne zasahujú nové trendy a výzvy, ktoré so sebou prinášajú potrebu reakcie a adaptácie odvetvia na nové podmienky. Digitalizácia v tejto oblasti umožnila masívne rozširovanie nových foriem poskytovania profesionálnych služieb, predovšetkým prudko sa rozvíjajúcej zdieľanej ekonomiky. Tento fenomén je bez akéhokoľvek regulačného rámca, čím na trhu znevýhodňuje až príliš regulované podniky cestovného ruchu. Digitalizácia a jej prienik do každodenného života podnikateľov a spotrebiteľov spôsobuje trvalý nárast dominantného postavenia online platforiem, od ktorých sa mnohí ubytovatelia stávajú závislí.


**Zväz cestovného ruchu SR chce poukázať na oblasti v odvetví cestovného ruchu, ktoré by v nasledujúcom období mali byť v pozornosti vlády Slovenskej republiky. Štátne orgány by ich mali aktívne riešiť, aby boli vytvorené podmienky pre udržateľný rozvoj cestovného ruchu, ktorý výrazným spôsobom prispieva k rozvoju regiónov Slovenska.**

## STANOVENIE REGULAČNÉHO RÁMCA PRE ZDIEĽANÚ EKONOMIKU




Vplyv online platforiem na rozhodovanie spotrebiteľov sa výrazne zvýšil a zároveň umožnil rozvoj nových foriem poskytovania služieb, akými sú služby zdieľanej ekonomiky. Absencia základnej definície pre zdieľanú ekonomiku a jej regulačného rámca v slovenskej legislatíve spôsobuje rozdielne podmienky pre poskytovanie služieb na rovnakom trhu. Výrazný nárast profesionálnych ponúk dodávateľov zdieľanej ekonomiky, predovšetkým v ubytovacích, stravovacích, ale aj sprievodcovských službách, prináša so sebou negatívne dopady na miestnych obyvateľov, znižuje ochranu a bezpečnosť turistov. **Je preto potrebné stanoviť základný regulačný rámec pre profesionálne poskytované služby v zdieľanej ekonomike.**

## ZNIŽOVANIE ADMINISTRATÍVNEJ A DAŇOVO ODVODOVEJ ZÁŤAŽE




Pre podnikateľov ide naďalej o kľúčové opatrenia, pričom lepšia regulácia je podmienkou ďalšieho rozvoja cestovného ruchu. Pre zvýšenie konkurencieschopnosti podnikov je dôležité, aby sa európska legislatíva preberala iba v nevyhnutnom rozsahu. Pri tvorbe legislatívy Slovenskej republiky je preto potrebné namiesto vytvárania nových regulácií **podporovať dobrovoľné iniciatívy odvetvia v oblasti ochrany zdravia, bezpečnosti potravín, ochrany životného prostredia a zavádzania samoregulačných opatrení**, ktoré podľa skúseností z iných európskych krajín, majú rovnako pozitívny vplyv aj na zvýšenie bezpečnosti a ochranu spotrebiteľa.

## ZAVÁDZANIE INOVÁCIÍ V PRÍPRAVE ZAMESTNANCOV A ZAMESTNÁVANÍ




Odvetvia cestovného ruchu na Slovensku vytvárajú takmer 390 000 pracovných miest, pričom viac ako 20% zamestnancov sú ľudia vo veku do 25 rokov. Znamená to, že je jedným z najväčších prvých zamestnávateľov. Možnosť vytvárať nové pracovné príležitosti, kvôli rastúcemu dopytu spotrebiteľov však sťažuje zvyšovanie ceny práce spôsobené prudkým nárastom minimálnej mzdy, príplatkami a ďalšími legislatívnymi opatreniami. Sezónny dopyt po službách, ktorý je typický pre cestovný ruch a **nízka flexibilita zákonníka práce, nezohľadňujú špecifiká tohto odvetvia a tie sú prekážkou pri zamestnávaní práve mladých ľudí. Potrebné je preto pokračovať v reforme odborného vzdelávania, zavádzať inovatívne formy odbornej prípravy** v úzkej spolupráci so zamestnávateľmi a nastaviť výkony stredných odborných škôl na základe potrieb trhu práce.

## EFEKTÍVNEJŠIE RIADENIE PRE CESTOVNÝ RUCH A PROPAGÁCIU



Podpora propagácie Slovenska ako destinácie pre dovolenku, musí byť prioritou vlády spolu s jasnou finančnou podporou, rovnako s porovnateľnými európskymi krajinami, pri zachovaní financovania destinačného manažmentu a marketingu organizáciami cestovného ruchu. **Považujeme za nevyhnutné, aby sa politika riadenia cestovného ruchu inštitucionalizovala.** Cieľom je efektívnejšie využívanie finančných zdrojov, navrhovanie a vyhodnocovanie nástrojov a politiky štátu pre rozvoj cestovného ruchu. **Účinnú a efektívnu propagáciu a prezentáciu Slovenska a jeho regiónov je možné dosiahnuť len systémovým nastavením financovania**, pričom tieto aktivity by mali byť vykonávané **samostatnou organizáciou** za účasti odborníkov odvetvia, nie iba orgánmi štátnej správy.

## ZODPOVEDNÝ A TRVALO UDRŽATEĽNÝ PRÍSTUP



Cestovný ruch je úzko spätý s existenciou a využívaním prírodného, kultúrneho a historického bohatstva Slovenskej republiky. Subjekty cestovného ruchu si uvedomujú dôležitosť ochrany a zachovania tohto bohatstva pre ďalšie generácie a zodpovedným prístupom vnímajú svoje možnosti k dosahovaniu tohto cieľa. Preto je potrebné vytvárať podmienky pre podporu zodpovedného a udržateľného podnikania. Pri tvorbe legislatívnych predpisov na všetkých úrovniach riadenia je **nevyhnutné efektívne a vecne komunikovať so subjektami cestovného ruchu a zavádzať regulácie len v nevyhnutných prípadoch a zároveň vyhodnocovať negatívne dopady na odvetvie cestovného ruchu.**